

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vilákon:
1 óra 60 f.	1 óra 1 K. —
1 évre 1 K. 80.	1 évre 3 " —
3 " 60.	3 " 6 " —
1 évre 7 " 20.	1 évre 12 " —

Lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felolós szerkesztő: **Majör Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Ide küldendő a szerkesztőség és a kiadóhivatal érdekelt minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes számok kaphatók a dohányszádekenben.

Írás a falu deákjairól.

Írta: **dr. Vass József.**

Élhetetlenek vagytok, kedves atyámfiai, élhetetlenek!

Ez az én válaszom öregiben azokra a levelekre, amelyek mindentől nagy számmal érkeznek hozzám és valamenynyit azt kérdezi: Mit csináljunk ezzel vagy azzal a jófejű fiuval?

Aki olvasta, emlékszik rá, hogy néhány héttel ezelőtt egyik írásomban a katolikus gyermekek iskoláztatásáról írtam. Megírtam, mekkora veszedelem az, hogy az összes tudományos pályákat nem keresztények foglalják el. Megírtam, hogy nemzeti fejlődésünk csak akkor lesz egészséges, ha a történelmi értelemben vett, tehát keresztény magyar nemzet a saját szülő kebeléből teremti elő azokat az erőket, azokat az embereket, a kik hi-

vatva lesznek a műveltségben elül járnai, a tudományt fejleszteni, az országot kormányozni, a népet tanítani, gyógyítani, védelmezni. Fölszólítottam tehát a szülőket, hogy ha okos, világosfejű gyerek akad a familiában, ne ragaszszák az eke szarvához, hanem ejtsék módját annak, hogy a gyerek iskolába kerülhesen.

Nosza rajta, megindult hozzám az írók áradata. Minden levél jelenti, hogy itt is, ott is, amott is van egy-egy jótanuló gyerek. Ugrált a lelkelem örömeiben, hogy ennyi gyönyörű hajtása, bimbója van a nemzet életfájának, pedig ez még csak kicsike része az egésznek. Az egész igen sok lehet. Derekasan megrottonta azonban nagy víganozásomat az, hogy a levelek írói mind éntőltem akarják megtudni, mit is csináljanak az iskolára való gyerekekkel? Nem azért szomorodom, hogy nekem kell a

sok kérdésre megfelelnem, hanem azon, hogy mi katolikusok szörnyű élhetetlenek vagyunk. Ezt a levelekből és a kérdésekből látom.

Élhetetlenek vagyunk először azért, mert mindent az Anyaszentegyháztól várunk. A gyerekeink taníttatását is. Pedig kár az olyan lát rázni, amelyik ugysis adja a gyümölcsöt. Az Egyház igen sokat, milliókatáldozóvenként a katolikus gyermekek felsőbb iskoláztatására, minden terhet azonban nem vehet magára, mert nem bírja. Az igaz, hogy régebbi időkben több diákgyerek kapott ellátást például a kanonok uraknál, de annak is megvan a maga oka. Régebben az előadások délelőtt 12 óráig, délután 4 óráig voltak a gimnáziumokban, úgy hogy a diákok pontosan hazaértek az ebédidőre; most új rend van; a délelőtti előadások délutáni egy óráig tartanak. Mire a ki-

fáradt gyerekek hazavergődnek, féltető is van, vagyis az ebédidő régen elmúlt. Azt igazán nem lehet követelni az öreg kanonok bácsiktól, hogy ők alkalmazkodjanak a diákok rendjéhez, akiket kegyelemből a házukhoz fogadnak. Azt is meg kell jegyezni, hogy a kanonok urak azért nem maradnak adósok. A mit régebben természetben adtak a diákoknak, azt most nevelőintézeteknek ajándékozzák készpénzben.

Élhetetlenek vagyunk másodszer azért, mert nem a magunk felhőjéből várjuk az esőt, hanem a szomszéd hártárét akarjuk magunkra imádkozni. Ha nekem kenyér kell, először jól körülnézem a házamtáját és ha nincs, nem megyek a szomszéd faluba, hanem otthon köszöntök be, ha szükséges, minden pitvarba. A mivel azt akarom mondani, hogy a diáknak való gyerek dolgát otthon kell elintézni.

Beszámoló.

A Fejérmegyei Napló-műhelyéről.

Előre is szíves elnézését kérek a Fejérmegyei Napló igen úszelt olvasóitól jelen hosszú írásomért. Nem kritika lesz a városunkban lefolyt passiójátékokról, hisz furcsa, szokatlantalan dolog lenne, hogy a színgazgató írja a kritikát. Én pedig — ne menjen sem dicsekvés, sem panasza számba, hanem tekintessék a kettő eredőjének — bevallom, hogy a lefolyt két héten át amolyan Szalkai II-nek éreztem magamat. Egyszerű beszámolót akarok írni erről az új, magyar vállalatról, mely most az országot járja, hogy egy kis izelítőt adjon a magyar közönségnek Oberammergauból, megjássza előtte a nagy világdrámát, Jézus kinszenvedését.

A terv Temesvárott született meg Glattfelder püspökégise alatt egy katolikus káplán, Schneider Ede és egy magyar színész, Kömley Károly Gyula agyában s innen indult körutra, melynek eddigi állomásai Lugos, Gyulafehérvár, Nagybecskerek, Kalocsa, Zombor, Esztergom, Győr, Székeshérvár voltak. Kömley már napok óta Pécssett jár kvártélyt csinálni.

A pap megírta a szöveget, Kömley nyelbeszütötte a megjássza gondolatát. Beszerződtették Bihari Ákóst, a vigszínház volt művészt és egy tehetséges fiatallembert, Ficzy Károlyt s aztán utnak indultak. Városról-városra verbuválják össze műkedvelőkből a többi szerepek alakítóit, betanítják őket s 6—8 előadás után tovább mennek. A felszerelést, kosztümöket viszik magukkal, beállítanak egy énekkart harmoniummal s készen van a passiójátékos társaság.

Érdekes ezzel a vállalattal szemben a magyar sajtó viselkedése, mely világosan mutatja, hogy Kiszus ma is úgy áll a világ középpontjában, mint egy hatalmas vízválasztó. Sokan szeretik, sokan gyűlölik, de közömbösen nem halad el mellette senki. A helyi sajtó, mely a legnagyobb előzőkenységgel és jóakarattal ir kritikát egy-egy műkedvelő Finum Rózi, vagy Gonosz Pista alakításáról, a passiójátékkal szemben a legtöbb városban sajtóságon elfogult. Vagy teljesen hallgat róla, vagy támadja, üti ott, ahol sebezhető helyet vél rajta felfedezni. Nagy segítőre talál e munkája a

szabadkőműves fővárosi sajtóban, mely hétről-hétre újabb és újabb leleplezésekkal kedveskedik Bihariéknek. Persze eredménytelenül.

Egyszer megírják róluk (Világ), hogy ripacsok, kik, mivel másutt már nem tudnak érvényesülni, hát erre a keresetre adták fejüket; mások, hogy zsidók (Nap), kik ily módon élnek vissza a keresztény nép és hiszékeny papok bizalmával. Ez persze egyik sem igaz. Bihari nemcsak kedves, finom, pártatlan jómodoru uriember, de kiváló művész is, akiről a Világ, A Nap, Az Est és társai hozsannát zengetnének, ha a Vigszínház nem is kétes értékű céljait szolgálja művészetével; társa, Judás személyesítője egy csiszolatlan értékes kő, kit talán csak nem egészen kifogástalan beszélő organuma fog akadályozni abban, hogy kiváló nevet szerezzen magának. Az első hatalmas eréjű, ny személyesítője a szenvedő Krisztusnak, kinek játéka, nemes érzése, rendező talentuma, behízelgő hangja, rokonszenves megjelenése egy csapásra meghódítja játszóársait és a közönséget egyaránt; Ficzyt speciális, erősen karakterisztikus, itt-ott megdöbbenően reális játéka s mindennekellenl szinte erre alkotott arca, mé-

lyen bennütő, apró, villogó szemmel valóssággal praedesztinálják Judás ellenszenves, de hatásos szerepére.

Ennyit a művészetükről, melynek egyébként ma már legilletékesebb kritikusa az a háromezer ember, ki a passiójátékot Fehérvárott megnézte.

Tetszik, nem tetszik, beszéljünk a vallásukról is. Mikor a mult héten A Nap erre vonatkozó közölménye megjelent, a közönség és színársulatom tagjai szinte megostromoltak a kérdéssel: igaz? hát csakugyan? Válaszom ez volt: Biztosat nem tudok, de amennyire emberismeretem nem csal, meg vagyok róla győződve, hogy keresztény emberekkel állunk szemben. De ha nem így állna is a dolog, részemről mindig jobban szeretem, ha zsidó áll keresztény gondolat szolgáltatába, mint ha — ami túlon-túl gyakran megtörténik — keresztény ember tolja az egyház ellenségeinek szekereit. Ezzel elintéztem a kérdést. Még csak annyit jegyeztem meg, hogy szinte kizártnak tartom azt, hogy egy Glattfelder püspök, egy Andor György, egy Csernoch érsek s más egyházfők nem lettek volna körültekintők ebben a dologban. Ma már azt is tudom, hogy a kis

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-aruháza
barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 8 oldal.

00000631

CSAK RÖVID IDEIG!

Leszállított alkalmi árban kerülnek eladásra nagy mennyiségű férfi, női, gyermek bőr cipők, kalapok, sapkák, fehérművek, ornyók, úri női és divat cikkek.

Nádor-u. 2. a volt üzlethelyiségemben (mostani árnházammal szemben.)

Csak rövid ideig.

Megtéktintés vétel kényszer nélkül. Elárúsítás 8—12, 2—6.

Tisztelettel KNAZOVITZKY BÉLA.

A helyiség minden órán kiadó.

Tegyük föl a legrosszabb esetet, azt, hogy a gyerek szülői szegény napzámós vagy zselér-emberek, akiknek nincs egyebük a munkás két kezükénél. Világos, hogy ők nem áldozhatnak a taníttásra, csak azt kell megtenniük, hogy egy krs ruhafélt szerezzenek a gyermeknek. A többi legyen a község jó embereinek gondja. Ha a gyermek csakugynn jó tanuló, akkor első és természetesen partfogó a plebános meg a tanító. Ezeket kell megkérni, hogy segítsenek összegyűjteni azt az összeget, amire a gyermeknek az első esztendőben szüksége van. Mekkora ez az összeg? Könyveket kaphat a fiú a gimnázium segítő-egyletetől; tandíját, ha jó tanuló, elengedik, a többi, koszt, kvártély mi egymás nem lesz több havi 35—40 koronánál. Pénzért sem hiszem el, hogy minden községben ne akadna 20—30 jószívű ember, a kik, ki egy koronát, ki két koro-

nát, Isten nevében meg nem ajánlanának minden kónapban. Hiszen azért vagyunk testvérek, hogy segítsünk egymáson, mint igazi keresztény és magyar emberek. Csakhogy persze föl kell kötni a sarkantyút a plebános urral vagy a tanító urral végig kell járni a módosabb emberek házatájt. Nem szégyen ez, mert a becsületes szegénység tisztesség, a gyermekről való gondoskodás a szülőnek dicsőség, a jótevőknek pedig Isten szeretete és áldása mind ezen, mind a másvilágon. Micsoda nagy öröme és fényesség lesz a községnek, ha a „falu diákjából“ pár esztendő alatt derék, tudományos ember csavarodik, talán országos nevű ember lesz belőle, a ki hirt és nevet szerez falujának, segítségére lesz a községnek ügyes-bajos dolgaiban és valahányszor hazavetődik szülőföldjére, hálás szívvel és könnyes szemekkel látogatja meg még a temető-

ben is azoknak a haló porait, a kik gyerekkorában neki segítségére voltak. A minthogy én magam is sírjában is áldom azt a jólelkű sárvári öreg nénit, aki reszkető kezeivel, ahányszor csak találkoztam vele, mindig a zsembembe dugott egy-két ezüstforintot és azt mondta: Végy rajta fiam könyvet, aztán imádkozzál értem, majd ha én meghaltam! Van nekünk az országban valami tizenkétezeröttszáz községünk. Micsoda hatalmas lendületet venne a magyar fajnak iskoláztatása, ha csak minden tizedik község küldene egy-egy falu deákját a városi iskolába! Ezer olyan jóeszű gyerek kerülne minden esztendőben a könyv mellé, akik egyébként otthon maradnak ázó, kapa mellett. Testvérek, ne legyünk elhetetlenek! Értsük meg, hogy nekünk, keresztény magyaroknak kell a gyermekeinkkel megújítanunk Magyarországot!

POLITIKA.

A függetlenségi kör választmányi ülése.

Üdvözik az ellenzéket.

Folyó hó 13-án a tagok igen nagy számban jelentek meg a függetlenségi kör választmányi ülésén. Ami a rendkívül izzó politikai hangulatnak tulajdonítható.

A politikai helyzet megvitatása után kimondatott, hogy a választmányi szükségességnek találja, hogy városunk országgyűlési képviselője, báró Manderoff Géza a már korábban megtartani szándékolt beszámolóját most már tartsa meg és pedig népgyűlés keretében.

Határozatba ment a szövekeztet ellenzéknek a következő átirattal való üdvözlése:

társaság valamennyi tagja katolikus, kik mielőtt utnak indultak volna, a csanádi püspöknek bemutaták a keresztlevélüket.

Azt mondtam fennebb, hogy Krisztus ma sem közbübs alak az emberiség szemében. Nem úgy értem ezt, mintha a Golgota színtereháza provokáció volna például a zsidósággal szemben. Tudom, hogy az ellenkező oldalon műveletlen lelkek így is tekinthetik; de mi keresztények egy nagy történelmi ténny látunk a Kálvária tragédiájában, mely ma már senkit sem sért, de mindenkit felémelel. A kétezer év előtti zsidóság egy nagy tényező volt a megváltás történetében, beleállítva ütközőnek a kereszténység küszöbére, honnan ez dicsőséges útjára indult s egyéb semmi. Ma már ez a tény nem forrása felekezeti gyűlölködéseknek; annyira nem, hogy az egyház nagypénteki lenséges szertartásában szeretettel imádkozik Krisztus gyilkosainak vérbeli utódaiért.

Aki valaha vállalkozott szindarab rendezésére vagy akárcsak egy énekkar összetoborzására, annak

van fogalma arról a kolosszális, idegölő munkáról, melyet az ily vállalkozás igényel. S aki ezt Fehérvárról megpróbálta, az tudja, hogy itt a nehézségeket köbre emelve kell érteni. A passiótársaság másutt lárt karokra talált az intelligencia körében. Mánások, ügyvédek, tanárok, orvosok, mérnökök álltak bele egy szóra — mint erről a színlapok tanuskodnak — a szép, nemes kulturmunkába: nálunk ez — hisz tudjuk — másként van. Székesfehérvár, a szegény, egyszerű, elmaradt Székesfehérvár ilyenkor egyszerűen elökelő lesz — szímatol. Kik lesznek ott, mit tesznek ott? ez a kérdés hangzik szűkebb, nagyobb társaságokban. Fehérvár ilyenkor kesztyűt húz, pózba vágja magát s felbigyesztett ajakkal tekint azokra, kik nagy elmaradottságukban azt gondolják, hogy a színjátszás, a dal kultusza, a zene, stb. stb. kultura. Van ebben a viselkedésben egy adag gög, egy kis elmaradottság, de a legtöbb benne az áldozatkészség hiánya.

Mikor Kömley Fehérvárra érkezett s engem felkeresett, az első pillanatban egyszerűen kétségbeestem. Mi lesz ebből itt nálunk? gondoltam magamban. A hölgyekben még csak biztam, őket isme-

rem másfél évtizedes katolikus kori titkárságom idejéből, az iskolából és a kongregációból. De az urak, az férfii szereplők! Körülbelül harminc rátermett emberre volt szükségem.

Keves reményem volt nagyon. Ebben a hangulatban írtam Halnek Béla barátommal, a katolikus kör új titkárával egyetemben (kit a jövőre az én kedves, hűséges munkatársaim és társnőim szives jóindulatába és szeretetébe ajánlok s akit ez alkalommal vittem először a tűzbe) egy kéro levelet azokhoz, akikben biztam, hogy nem hagynak magamra. Voltak csalódásaim. Az úgynevezett társaságbeli ifjuság egy kis része — s ez igaz — épen rigorozumaival volt elfoglalva. Ezeknek szivesen megbocsátottam. A másik, a nagyobb rész csak egy szerepre vállalkozott s erre is csak titokban: a Pilátuséra s mosla a kezeit. Ma már, a szereplők névsorának ismerete után, ha újra kezdetnének a dolgot, sok Nikodemusból lenne szives örömet apostol. Akkor — vártak.

Egy sereg fiatal tisztviselő, egyetemi hallgató, érettségijét épen most lerakott fiatalember mellett megint azok állottak jórészt munkába, kiket a magasabb fizetési

osztályokból olyan szivesen szoktak lenézni, de akiknek kulturális értéke előtt rég megtanultam kalapot emelni: a tanítósg. Társadalmunknak ezt a szerény helyzetű, sok mellözésben részesített osztályát, melynél fontosabb alig van, mert a haza, az egyház, az emberiség jövőjét hordja vállain, kérem, becsüljük meg! Ennek a testületnek van munkaképessége, ez tud áldozatot hozni, lelkesedni önzellenül s van, mint az előadások mutatták, olyan intelligenciája, mely tiszteletet érdemel. És a testület — s itt férfiakra és nőkre egyaránt gondolok és egyet sem veszek ki közülük, csak akinek az ily munkára a rátermettsége hiányzik — nem kultursztrájkos.

A hölgyekkel rendben voltam. Fehérvár egyik derék, minden jóra kész, kedves fiatal leányával összeállítottam a meghívandók névsorát és — alig maradt el, vagy huzódott vissza, egy-kettő. A többi helyt állott rendületlenül, két héten keresztül, dolgozott, tanult, próbára járt akkora kitartással, mely ritkítja párját. S ami nagy szó hölgyeknél, akárhány nem a dicsőségért, nem a lámpák előtt, nem a közönség letiltott tapsaira vágyakozva, hanem ott hátul a kulisszák mögött, a statiszták so-

— Friss főzelékek! —
— Friss gyümölcsök! —
Friss májusi juh turó!
Friss csokoládé cukorkák!
1 ü. Tokai pacsenyé bor 1.20 K

HIRTLING KÁLMÁN

csemege és fűszer áruháza, Nádor-u.

ÁRUM INTASZERÜEK! — ÁRAIM JUTÁNYOSAK!

Kiszolgálásom pontos. Telefon 207.

Friss prágai nyers és főtt sonka!

Friss hideg felvágottak!

Friss gardinettok!

1 liter Neszmélyi bor 80 fill.

ÜZLET-ATHELYEZÉS

Üzletemet teljesen kivételesen és teljesen friss árukkal ellátva a volt Neubart, J. kezezésbe üzletébe helyeztem át. Kérem a nem elközönség további szives partfogását, tisztelettel.

KÖVÉSDI MŰKÖDÉS

divat- és vászonáru kereskedése.

Vezetékválasztás
Budapest.
A szövetkezett pártok tekintetében a választmány a mai napon tartott ülésén, kifolyólag a szövetkezett ellenzéki pártok azokról a tárgyalásokról, hogy Tisza István és a munkapárt által a magyar képviselőházban elkövetett felháborító törvénytelen- ségek ezúttal, durva és megböt- ránkóztató erőszakosságokkal szemben a közös közlelemre szö- veségre lépnek, és egyesült erő- vel igyekeznek a gr. Tisza István és a munkapárt által a magyar alkotmányra adott, butális fejsze- csapások által okozott rombolá- sokat megakadályozni.

A szövetkezett pártok küzde- mére a magyarok Istenének se- gítségét kérjük és kívánjuk, hogy a hárszabályok lábbaliprasávjai és az ellenzék tagjainak a fey- veres törzseinek alkalmassával történt kitűzése mellett törvényte- lenül hozott képviselőházi hatá- rozatok megsemmisítésének és hogy a törvényes jogrend mielőbb érvényesüljön.

A szövetkezett pártokat ma- gyar szívűnk teljes melegevel, és főtérhis elhatározásunk teljes komolyságával hazafias készséggel támogatjuk és a magunk részéről is mindent elfogunk követni, hogy a gr. Tisza István eszelős- sége és a pénzen összevásárolt

munkapárt hazahatán elvetemül- ségével szemben hazánk alkot- mánya és törvényes jogrendje megvédessék.

Küzdelmünket készségesen irá- nyítjuk a szövetkezett pártok ve- zelőségének útmutatása szerint és becses tudomásukra hozzuk, hogy városunk országgyűlési képviselő- jét ezen ütésünkből felkértük beszámoló tartására, amelyet nép- gyűlés keretében kívánunk meg- tartani, tiltakozva a gróf Tisza István és a munkapárt által el- követett törvénytelen ségek és erő- szakosságokkal szemben, viszont követelve a törvényerővel nem bíró törvénytelen képviselőházi határozatok megsemmisítését és a törvényes jogrend visszaállítá- sát.

Ezen beszámoló és illetve a népgyűlésre a szövetkezett, ellen- zéket már ezúttal tisztelettel meg- hívjuk, kijelentve, hogy annak határpárjáról kellő időben értesít- ést fogunk küldeni.

Hazaifas üdvözlettel

Székesfehérvár, 1912 június 14.

A székesfehérvári

függetlenségi kör választmány.

Felkérteztünk báró Prónay De- ző főrend, hogy a véderő jár- vásjáróknak a képviselőházhoz legendó visszaküldése iránt a fő- rendi házban teljes erővel sikra- szálljon. A helybeli partvezető- ség, s felkérteztünk, hogy a kép-

viselőházban Tisza-Lukács társ- sas cég alatt a munkapárt által elkövetett törvénytelen ségek és erőszakosságokkal szemben a törvényes állapotok visszaállítá- sáért megindult helybeli minden tétel a legerősebben vegyen részt. A választmány öket önkéntes támogatást bizto- sítja. Felolvastattuk a helybeli szociáldemokrata párt megkéré- séit, amelyben a munkapárt által elkövetett törvénytelen sé- gek és erőszak, elleni tiltakozás céljából folyó hó 16-án tartandó népgyűlésre a függetlenségi kört meghívta. A választmány a meg- hívást tudomásul vette.

Végül 12 új tagot vett fel a választmány a kör tagjai közé.

A városi rendkívüli közgyűlés.

„Levelet hullajtott a méltatlan- kodó honfibu tépett koronájú, szomorúan alakonyuló lomboz- ta fája. Levelet, sőt „Nyit le- velet,” direkt gróf Szechenyi Viktor főispánhoz adressálva. Ilyen szépen, meghatóan énekel a helybeli munkapárt dalospa- csirtája, a politikai berkek alján: Majd elcsicsérgi, hogy hiába hullott a levél, mert így, meg úgy, nem, lehet annak semmi eredménye. A kis pacsirtából — ugy látszik — nem jó cicuska lett volna, mert nem érezte meg az esőt, amly még az éneke el-

Hírtájságok bekövetkezett és elmosta a városi hangversenyt. Bőrig lázott szegény éneklő ma- dár. A levél megjelent pénteken reggel, s még aznap délután: a városi rendkívüli közgyűlés a rendkívüli közgyűlést június 20-án, csütörtök délután 3 órára kiho- zta. Nem hiába hullajtott a honfibu tépett koronájú fája, de hiába, csicsérgelt a dalospárti berkek dalos pacsirtája.

Pártközi értekezlet

Folyó hó 18-án a u. 6 órákor pártközi értekezlet lesz a város- házban. Az értekezletnek az a célja, hogy a kormánypárti és ellenzéki városatyák békésen egyezzenek meg arra nézve, hogy minő határozatot hozzanak a csütörtöki közgyűlésen. A köz- zös megegyezés előreláthatólag nem fog megtörténni, sőt nem is volna helyes, ha megtörténne.

Tisza és a pénzen összevásá- rolt pártja június 4-től kezdve olyan alkotmánytípust visznek véghez az országban, hogy fel- háborító eljárásuk elítélésé fö- lölt alkudozón nem lehet. Az ellenzéki városi bizottsági tagok szilárd álláspontot foglaltak el s ebből nincs is okuk engedni. A városi törvényhatósági bi-

tában, az elrejtett énekkarban, melyet Jámбор Zsigmond zenelánár, a polgári dalkör karmagya dirigált s egy inkognitóját féltékenyen őrző előkelő uriember kísért művészi játékával nap-rap után a harmo- niumon.

In rei memoriam itt örökitem meg a közreműködők névsorát, mely fentebbi állításonat igazolja, oly nevekét ünneplve fel, melyek a legjobb társaságban is jól hang- zanak s melyek viselői előtt már nem egyszer hajította meg a város közönsége az elismerés pálmáját, de akik nagyon jól érezték ma- gukat közöttünk s hájszálniyival sem lettek kibebék a passiótársá- ságban vállalt szereplésük által.

Hölgyek: Mária; Szapessy Ilon- ka; Veronika; Gerő Lina; Mag- dolna; Héj Erzi; János; Kolb Emmy; Hágár; Kovács Ilonka; Salome; Kalmár Irma; Gábor, an- gyal; Kálmán Irén. A prologok előadói: Horváth Elvira; Szauer Mici; Renaud Madeleine; Szauer Lulu; Székely Irén. Mellékszereplők és az énekkar tagjai: Pichler Annuska; Manger Irén; Bartusek Mariska; Kovács Irén; Weichinger Mici; Mráz; Hilda; Pangl Annus és Terus; Sáfár Vilma; Kostyelik Eteleka; Kövessy Emma; László Elvira és Irén.

Angyalok: Kövessy Janyke; Ketskés Ilonka; Margitka; Apt- tildka; Máj Bözsike; Kaiser; Mar- tildka; Máti; Ilonka; Gáncs Sárika. Úrak: Nikodemus; Ketskés Elek; Pilátus; Szabó István; Kaifás; Vinkóczy Károly; Apostolok: Klin- csek István; Bardón Gyula; Stark József; Pécsy József; Lauschmann; László Kovács; Pál; Polczér Gyula; Csipkés Gyula; Kimmel Ernő; Mo- hos Imre.

Farszeusok: Ammon; Izinger Nándor; Nálhán; Velinsky László; Levit; Schimóltz József; Jubál; Steer Béla; Phares; Mészáros Gyula. Százados: Mohos Imre. Katonák: Népröszel István; Havranek Lajos; Hírnök: Fleischer Géza; Cyrenei Simon; Polczér Gyula; Arimathei József; Bardón Gyula. A két la- tor: Piller Ferenc; Csere János. Az énekkarban: Szabó István, Erdősi András; Káplán István; Kiss Imre; Ketskés Elek; Kammel József; Veisenfeld János; Spránitz Ferenc; Spránitz Alajos; Heder István.

Nem tartom e sorok feladatának, hogy a szereplők játékát külön- külön, méltassak. Banális dicserő szavakat nem céloz mondani a lelkes gárdának tagjai felett, kik mind egy szálig legjobb tehetsé- güket, tudásukat, áldozatos mun- kájukat, legszebb érzéseiket állí- tották bele a nagy munkába.

Csak néhány mozzanatot eme- lek ki, az előkészítés nagy mun- kájából s az előadásokból.

Mária szerepe a legnehezebbek, legkényesebbek egyike az egész darabban. Jézussal ő a játék köz- zepponja; megjárása, melynek végtelenül fájdalmasnak s mégis fenségesnek kell lennie, ma- gasra emelheti, vagy tönkretelheti a darabot. Nekem kezdettől fogva meg volt rá a jelöltem, az én minden áldozatra kész volt ked- ves, tántványom, Szepesy Ilonka személyében. De három nappal érettségi vizsgája előtt nem akar- tam háborgatni. Beigétem őt, mielőtt beszéltem volna vele s mi- kor tül volt a nagy Rubikonon átadtam szerepét, melyet a legna- gyobb készséggel vállalt s alakított

ki három nap alatt, úgy, hogy a passiójáték országjátó tagjai- nak vallomása szerint a legelső sorba került azok között, kik ed- dig a nehéz szerepet megjátszo- ták.

A két kis Szauerrel is akor- ról pár szót mondani. A szerep- osztó értekezletre nem jöhettek el s így szerepeltül voltak. Fajlat- lak nagyon. Később mindkettő úgy ugrott be két visszaadott szerepbe; az egyik pláne az utolsó napon. A publikum csak azt látta, hogy a két prolog ép olyan kitünően ment, mint a többi, de én kom- táldom, hogy az ilyen vállalkozás kétszeres áldozat s ezért kétsze- res hálát érdemel.

A kis Gerő Linus sem az ő meglátóan szép Veronikájáért em- litem meg. Neki egy szava volt, melyet én igen sokra becsültem. Nem keresztényül, hanem kereszté- nyen mondott, következetesen s ez mindennél világosabban de- monstrálta, hogy itt nem egy kon- gregánista akcióról, hanem egy közös mindnyájunknak szent ke- resztény manifesztációról van szó.

Valóságos kuriózsamba ment a kis Renaud Madeleine, ki szinte imponáló ambícióval győzte le a beszédében állandóan ott setten- kedő francia akcentust s nála csak napi munkájában kitartott ma- gára volt bámulatraméltóbb, mi- kor egy nagy kultúrmetzelányá- hoz méltó áldozatkészséggel egy héten át dolgozott szerényen, fá- radhatatlanul, festve a női öltö- zőben a szereplő hölgyeket akkora hozzáértéssel, mely hivatásos egyé- nek is becsületére vált volna. Csak két kis angyal nem volt kedden este megelégedve a munkájával.

Hallották, hogy a jó-püspök bá- csi is ott van a színházban, hal- nagyon szépek akartak lenni. Be- lopóztak az öltözőbe, megkeri- teték a festékes dobozt s pingal- tak maguknak akkora piros bajuszt, hogy akármelyik huszártörzsör- mestere elbujhatott volna mellet- tük.

(Az angyalokat egyébként a leg- buzgóbban dr. Kövessy Istvánné és Ketskés Elekné literáltak, kik- nek házában tudvalevőleg ezek a kedves kis apróságok raktaron vannak).

Nos és a többik? Gondolom igazgató, rendező közönség egyaránt teljes mérték- ben megvoltak velük elégedve. Pilátusunkat, Kaifásunkat (a darab- nak ezt a bős Achillesét) például szívesen vinné végig Bihari az egész országban. Az összjáték pe- dig úgy perdült, mint a karikacsá- pás.

Még csak egy kérdést akarok megvitálni. Ugy éreztem két héten át, mintha földalati aknak felett járnék. Hol itt hol amott robbant fel egy-egy alattunk s veszélyez- tette vele a harmonikus, lelkes munkát, mit az ilyen szép vál- kozás anyira megkíván, hogy szinte életfölkéne, a siker tit- kának nemem mondani. Néha- nyat már fentebb emlittem, ami- kor a sajtóról szólottam. A legko- molyabbra most óhajtok reflek- tálm, tisztázni magának a passió- játéknak gondolatát. Több oldal- ról hallotam, hogy komoly, jószán- déku emberek is retentő szigo- rusággal törtek pálcát a profani- záció felett, mely Jézus szíve- dést a színpadra viszi.

zottságnak nagy többsége felháborodott azok ellen, akik a nép által megválasztott képviselőket rendőrökkel dobálták ki az országházból, azért mert nem azt teszik, amit Bécs úkta.

A. tisztkar nem szavaz.

A városi tisztkar a folyó hó 20-iki rendkívüli közgyűlésen — közös megállapodás alapján — sem jobbra, sem balra nem fog szavazni. Ez most történik meg először s mint mondják, sok szómóru tapasztalat adott rá okot a tisztviselőnek, hogy semlegesek maradjanak Szomoru, de ugyan, hogy politikai ellentétet miatt, hol az egyik, hol a másik tisztviselő sok kelemetlenségnek van kitéve. A polgármester be akarja hozni, hogy a tisztkar ne csak a jelen esetben, hanem a jövőben sem szavazzon politikai ügyekben.

Borzalmas zivatar.

F. hó 14-én virradóra rettenetes vihar vonult végig Magyaralmáson. Egész éjjel dörgött-villámlott s fél 3 kor vérfagyasztó villámlás és dörgés hasított szét a levegőt. Az egész falu felriadt s nyomában látta Miklós J. és Rídeg Pál lángokban álló házat. Szakadó esőben mindenki talpon

volt s így a tüzet megfogták. Szívszaggató látvány volt, amint a házbeli az ijedségtől szinte ruhátlanul és felőrülten futkóstak fel és alá. Hozzá Miklós háza nem is volt babizótítva. Szánalomra méltó szegény.

Tolvajok, orgazdák.

Alighogy a széchenyi-utcai orgazdák leleplezése befejeződött, máris újabb hasonló ügy foglalkoztatja a rendőrséget. Megirtuk, hogy Lichtneckert Antalnéól 50 K értékű ruhaneműt loptak el s azokat a rendőrség megtalálta Kocsis Imre Malom-u. 26 sz. a. lakos padlásán, ahova Nagy József Malom-utca 33 sz. alatti lakos vitte. Másnap kiment, hogy a ruhát nem mindet találta meg a rendőrség, mert hiányzik még egy ablakfüggöny. A rendőrség teker újból hozzálátott a házkutatáshoz. A keresett tárgyat ugyan nem találta meg, de sok érdekes egyéb holmi akadt helyette. Nyakas Andrásné Öreg-utca 34. sz. alatti lakosnál igen sok ruhaneműt, köztük 119 méter nyersvasznat, özv. Nagy Józsefné Malom-utca 33 sz. alatti lakosnál

szintén ruhaneműket és 40 méter nyersvasznat találtak. Anyersváson a Felmyer gyárból való Nagy János és Nyakas György legények onnan lopták. A több ruhanemű eredetét majd kikutatja a rendőrség. A nyomozás folyik.

HIREK.

Naptár.

Június 16. Vasárnap.
R. Kath.: Ferenc.
Prot. Jus.
Gör.: Lucil.
Zsidó. Tham. R. K.
Nap kel: 4 ó. 3. nyugszik 7 ó. 58.
Hold kel: 4 ó. 35. nyugszik 9 ó. 53.

A kerületi parancsnok Pécsét. Wieber Adorján altábornagy, székesfehérvári kerületi parancsnokot tegnap a pécsi hadapróiskola parancsnoksága és tisztkara látta vendégül. A virág- és rózsadiszba ruházott tiszti ebédülő tableaujánál Csermák Mihály alezredes, iskolaparancsnok felköszöntőjében kellemes emlékeket idézett fel. Wieber Adorján altábornagy ugyanis 1897—1898-ban annak a katonai ügyosztálynak volt a referense, majd 1901—1902-ben főnöke, melynek ő felsége parancsából feladata volt a honvéd hadapróiskolák szervezése. Az altábornagy ma már úgy tekinthet a hadapróiskolákra, mint élete tevékenységének egyik virágzó

eredményére. Az altábornagy válaszában kiemelte, azt a szerencsés véletlent, hogy ő épphogy abban a kerületben, ahol századparancsnok volt, majd a katonai rangfokozat többi lépcsőjét is elérte, lett nagy öröme kerületi parancsnok. Wieber Adorján altábornagy délután a 4 órai gyorsváltót elutazott Mikére, ahonnan Kaposvárra fog menni szemlét tartani, mely után visszatartik székhelyére.

Tiszteletbeli kinevezések. A főispán dr. Kezán Livius és dr. Kárnik József helybeli orvosokat tb. városi kerületi orvosokká nevezte ki.

Nyugalomba. Führer Sándor rácalmási jegyző 40 évi szolgálat után beadta nyugdíjzatát iránti kérvényét.

Doktorrá avatás. Semsey István helybeli ügyvédjelöltet a kolozsvári tudományegyetemen tegnap az államtudományok doktorává avatták.

A Felsőváros új harangja vasárnap reggel érkezik meg Budapestről. Az ünnepélyes megáldás délután lesz, amely után a harang felhúzása következik.

Kellemesebben nem tudja eltölteni a máj vasárnapi estét, mintha Ullmann Imrénét, vagy este a pénztárnál jegyet vált, a ma, vasárnap este 8 órakor a Szent István-teremben a D. V. Dalárda és a Polgári Dalkör által tartandó közös daloshangversenyre.

Szerintem a kérdés elbírálásánál három szempont jön főleg számításba.

A cél, mely a Megváltó szenvedésének megjárását igazolja, a művészet és mód, mely a játékban kifejezésre jut s végül az eredmény, mely a vállalkozást követi.

Ami az elsőt illeti, meggyőződéssel mondhatom: nemes. A társulatnak nincs egyetlen tagja sem, ki másutt kevesebb munkával, kisebb rizikóval többet nem kereshetne. Betekintést nyertem számitásaikba s mondhatom, a színházi bér, világítás, rendőrség, tűzoltók, tűzbiztonság, tiszteletjegyek, nyomtatványok, jegyszedők, felszerelés szállítása, utazás, adó (csak Fehérvártól 60 koronán felül fizettek), felszerelés pótlása, borbély stb. stb. akkora összeget tesznek ki, melyről csak ily dolgokat próbált embereknek van fogalmuk. Lehet, hogy optimista vagyok, de én azt hiszem, hogy Kömlekyek nem csak pénzért dolgoznak. (A szerdai gyermekelőadáson például 277 koronát vettek be s mivel a színházi bizottság — egyik helybeli lap közlése szerint — „a passiózást üzleti vállalkozásnak minősítette, amint hogy lényeg az is és semmi okot nem látott az előzékenységre”, az napi kiadásuk, mely a városban maradt, a nyomtatványok árán kívül 194 koronát tett ki.) Egyébként az egész kérdést a lezálopbanban elintézte egyik kis szereplőnk, aki mikor a társaság nyereszkesedési vádjá a város utcáiról, a lapok hasábjairól már a kulisszák mögé, a műkedvelők közé is behatolt, hogy azok ambícióját le-törje, lelkesedését megbénítsa, így szólott hozzám: Tisztelendő Ur! En-

gem egyáltalán nem érdekel az, hogy ezek az emberek miért dolgoznak. Szerencsések, ha elsősorban Istenért fáradoznak és sajnálom őket, ha nyereség a főcéljuk; de engem ez nem is érdekel; — én szerepet vállaltam s viszem azt készséggel, örömmel azért, mert a célt szépnek, szentnek látom. — Gondolom ez a kislány rátalált a szeg fejére.

Ami az előadás művészi színvonalát illeti, arról a passiójátékot végignézett közönség van hivatva kritikát mondani. Én a magam részéről az egész megjárászt annyira komolyan, ambíciósan, érzésseljesnek találtam, melyhez gáncsoló szó alig férhet. — Tagadhatlan, a kulisszák mögötti kedély is volt bőven, hiszen az ily alkalmakkor elkerülhetetlen; de az utolsó pillanatokban, mielőtt a függöny felgördült, nem egy szereplő litkolt keresztvetését volt alkalmam ellesni s konstálni eből is, meg a szereplők egyikének-másikának könnyes szeméből is, hogy a kálvária nagy színjátékát nem tekintik komédiának.

S a hatás? Ez is döntő a kérdés elbírálásánál. Nem beszéltek arról, hogy az asszonyok, leányok számszámra sirtak az előadás alatt, hisz ez ugyebár természetes? De komoly férfiakról hallottam, hogy rajtérték magukat, hogy köny szökött a szemükbe a keresztút, a Golgotha nagy jeleneteinél. Egyik szereplőnk edesanyja a próbák elején azt mondotta: Tisztelendő Ur kérem az Istenért, csak profanizáció ne legyen aztán ebből a szent dologból! Mikor az első előadás lepergett, kérdeztem tőle: Nos, Nagyságos Asszonyom, mit

szól hozzá? Nem felelt, csak a könnyeit törülgette. Egy másik azt hiszi, hogy soha életében nem lozta azt a véres képet elfelejteni. Egy harmadik gyónásra gondolt, mert, ugymond, megérdemli, hogy jók legyünk, az a Krisztus, ki ennyit szenvedett értünk. Egy nagyműveltségű, nemkatholikus ur emberrel beszéltem a napokban s kértem ki véleményét a passiójátékok felől. Öszintén, nyíltan beszélt, elmondta kritikáját a szövegről, a szereplőkről, stb. Ami a hatást illeti, mondta, arról azt hiszem, olyan nagy volt, hogyha a golgothai jelenet után egy pap kiáll a színpadra s felszólítja a közönséget, hogy térdeljen le, az első szóra minden térd meghajolt volna a magasztos érzelmeiktől telített lélek súlya alatt. Jézus azt mondotta egykor: „gyümölcsök-éről ismeritek meg őket.” Fejetetejére állna a természet rendje és a pszichologia, ha profanizáció ily hatásokat váltana ki a lelkekből.

Meggyőződésem és ezt bátran vallom, hogy az ily előadások, még a szöveg akkora hiányai ellenére is, melyektől — sajnos — Kömlekyek darabja szinte hemzseg, nagy nevelő hatással vannak a lélekre, főleg nép és ifjúság lelkére. Mellettem szól Oberammergau világhíre, mely az oceanontúlról hozza az embereket ennek a „profanizációnak” a csodájára; mellettem Glatfelder püspök, ki a passiójátékok Magyarországon utjára bocsátotta, Csernoch érsek, Vaszary primás s azok a nagynevű főpapok, kiknek helyiségével a vállalat körutját folytatja. Én nagy tisztelője vagyok minden egyéni véleménynek, hisz ez természetszerűleg

ezerféle; de a magam részéről ily dolgokban szívesen hódolok a tekintély elvének s nem akarok pápább lenni a pápánál.

Jellemző az is, hogy a közepkor, melynek ugyancsak megvolt a maga mélysége, fenséges vallásos érzése, oly nagy előszeretettel kultiválta ezeket a színjátékokat s eszébe sem jutott soha arra gondolni, hogy profanizáció; hogy az assisii nagy szent, ez a gyengéd, finom lélek nemcsak, hogy nem félt a profanizációtól, de egyenesen az ő Jézusi mélységesen szerető jelének gondolatát akarta megvalósítani akkor, midőn az első Bethlehemet Jézussal, Máriával, Józseffel, pásztorkokkal, állatokkal együtt felállította. S az egyház, Krisztus tanításának s a kereszténység nagy gondolatainak ez a hivatott hordozója? Ez sohasem tartott az ikonoklasztákkal.

A magam életéből is hivatkozhatom egy tapasztalatomra. Tizen-nyolc évvel ezelőtt a bécsi Leo-Gesellschaft vitte színre a Musikvereinsal hatalmas termében Jézus születését. A Burgtheater művészei játszottak s én sohasem feledtem el azokat a fenséges, szent benyomásokat, melyeket arról az estéről magammal hoztam s amelyek talán első csiráit hintették el lelkemben annak a jóakaratkak, annak a szeretetnek, mely minden alkalommal sorompóba állt az ily irányu törekvések támogatására.

Marcali Henrik az ő tíz kötetes nagy világtörténelméből kiskikasztotta Jézus élete történetét. Mindössze három sor van róla; anyyi, hogy Tiberius császár idejében feszítették keresztre Judeában Jézus Krisztust, a keresztény vallás

Áthelyezés. Németh Lajos az Első Magyar Általános Biztosító Társaság tisztviselője a főiskolából Tölvára helyezetté vált.

A főreáliskola hangversenyes mulatsága. A főreáliskola ifjúsága és tanári rendezése, mint már többször említettük, június 28-án nagy hangversenyyel egybekötött nyári mulatságot rendez a tanárok özyveggyei és árvaít segítő gyáminházat javára. A koncert, melynek műsorát most állítják össze véglegesen, egyszerűen szerezésnek igérik. Közre fog működni városunknak két országos híru virtuóz művésze: *Schlammadinger Erna* k. a. és *Merson Miksa*. Az előbbi három gyönyörű piécczel fogja gyönyörködtetni a közönséget, utóbbi saját szerzeményeiből is elő fog adni egyet. *Dr. Nagy József* főreáliskolai tanár neje, *Antos Margit*, aki már több hangversenyen sikerrel szerepelt, előreláthatólag itt is feltűnést fog kelteni hegedű játékaival, melyet hasonlítóhatóság nővere, *Antos Etel* zongorán fog kísérni. *Maron István* főreálisk. tanár, kinek énekművészetét nem kell külön dicsérnünk, néhány operariát fog előadni *dr. Kneifel Ferenc* zongorakísérete mellett. Végül a felsőbb leányiskolának két tanítványa: *Széky Mária* és *Balog Ida* melodramában fogják fellépni, hogy orvvel is jole adassék annak, hogy ezen testvérintézet mennyire pártolja az elérendő nemes célt. A többi előadások, a főreáliskola udvarának gyönyörű díszítése és vi-

alapítóját. Ez és egyéb semmi. — Korunkban az emberek lelkéből is mindjobban kivesz Jézus képe s a vallást igen szeretik pusztá érelemnek tartani, egy gomolygó ködnek tekinteni és e mellett megelégedünk arról, hogy a mi két-zeréves hitünk erős, rettenetes történelmi alapokon áll: hogy az Istenembernek a Golgota keresztjén vonagló véres teste minden szónál hangosabban beszél hitünk igazságáról, Isten nagy szeretetéről s az emberi lélek nagy-nagy értékéről.

Ezért örülök én annak, hogy Bihári Ákos nálunk járt s ezért mondom ehelyen is nagyon halás, szívből fakadó köszönetet mindazoknak, akik ezeket a gondolatokat megértve a magyar pass. ójálék lehérvári színterhozálatában oly szívesen és annyi áldozat árán közreműködtek.

Dornis István.

U. i. Már nyomdában voltak ezek a sorok, mikor kezembe került az alábbi, sajátkezűleg írt levél, melyet a passiótársaság igazgatója drága ereklje gyanánt fogórtani élete végeig. Kommentári nem fűzők hozzá, de mondhatom, boldog voltam, mikor elolvastam.

Tekintetes Kömley Gyula urnak Széhehárvár.

Öszinte elismerésemet fejezem ki a székesfehérvári színházban előadott passiójátékok fölött, melyeknek méltó lefolyása a közönség vallásos érzésére is a legjobb hatást gyakorolta.

Széhehárvár, 1912. VI. 13.
Prohászka Ottokár,
m. pispók.

lágítása, szintén serényen folynak; úgy hogy minden tekintetben sikerült ünnepélyre van kilátásunk

A helybeli középiskolák tanártestületei a jótékozy célra való tekintettel szintén támogatják a reáliskolát nemes törekvésében, hisz tulajdonképen nem önmagukról van szó, hanem a szegény elhagyottakról. A tanárok, akik anyiszor közreműködtek már mindenféle nemes célokért, de mindig másokért, most az egyszer saját ügyükben kérik a magyar társadalomnak, az iskolázható közönségnek szives közremunkálását. Kérjük, áldozzon — bármily formában — valamieskét azokért, akik egész életüket neki — gyermekei nevelésének áldozták. Adományokat már most is köszönettel elfogad a főreáliskola igazgatója és az intézet Ertesítőjében fogja azokat nyilvánosan nyugtáznai.

Uj csendőrszakasz. A székesfehérvári VI. számú m. kir. csendőrkertületi parancsnokság területén új csendőrszakaszt állítottak fel Pápán. Az új szakasz vezetője, illetve parancsnoka *dr. Hilberth Gyula* helybeli csendőrszázados lesz.

A Szent István bazilika alapjai. A vízvezetéki munkálatok alkalmával — mint már említettük — nagy történelmi nevezetességű falakra akadtak. A Szent István templom alapfalainak hiszik ezeket. *Galb Adolf* vízvezetéki mérnök a talált falakkal kiegészítette a Henszmann-féle alaprajzot s *Marossy Arnold* utján azzal a kérelemmel fordult a Műemlékek országos bizottságához, hogy rajzát vizsgálják meg s amennyiben helyes, hitelesítsék.

A síófoki gazdagylülés székesfehérvári résztvevői részére f. hó 16-án d. e. fél 11 órakor értekezet lesz a városház nagytermében.

Baromfitenyésztés. A baromfitenyésztés felállítására ügyben vasárnap délelőtt 11 órakor újabb értekezet lesz a városházán.

Jegyzői személyi pótlék és jegyzői jubileum Vereben. Fejérvármegye alispánjának közsémet rendeletét f. hó 13-án tárgyalta Vereb község képviselőtestülete s tekintettel az általános drágaságra s Szűts Károly jegyző 25 éves Tremkő György segédjegyző 4 éves multjára egyhangu lelkesedéssel szavazta meg alapuztetésük 20 %-át személyi pótlék címén. Szép szavakkal emlékezett meg a gyűlés Fehér Gyula lelkes indítványára Szűts Károly közs. jegyző 25 éves működéséről s jegyzőkönyvileg örökítette meg e nap emlékét. Nem különben vercebi Végh István nygbitkos várm. tüzoltó szövetségi elnök és a vercebi önk. tüzoltótestület parancsnoka ugyancsak ez alkalommal mondott köszönetet Szűts Károly közs. jegyző, testületi alparancsnoka 25 éves példás működésért.

Kávót mindig a FIUMEI kávébehozatalnál (Barátok épületé) vásároljon.

Budapesti sürgöny.

A főrendi ház üléséről a következő táviratot kaptuk:

Rendörök a főrendiházban, háznagy kitessékelté őket, 196 főrend jelen, Dezsőfy és Hadik élesen támadják a kormányt, Ernuszt védelmezi. Tárgyalás folyik, kormány-párt valószínűleg többségben.

— **Ki volt a hibás?** Kósa István d. v. lakatos halálos szerencsétlenségét tegnapi lapunkban közöltük s most már a helyszínen megtartott vizsgálat eredményéről is beszámolhatunk. Mindjárt az első pillanatban látszott, hogy a szerencsétlen ember gondatlanságnak esett áldozatul *Simon Sándor* tb. rendőrfőkapitány tegnap küldte át az ügyészségre jelentését, melyben többek között írja: „... megállapítottam, hogy Kósa István halála gondatlanság folytán következett be.” A tanúk vallomásából kiderült, hogy a kinyitott ajtó Leposa Sándor napszámosnak kellett volna becsukni, aki ezt meg is tette, de felületesen. A kallanyut nem fordította rá. Megállapították a megtartott próba alapján, hogy a rosszul csukott ajtó egy zökkenés következtében nyílt ki. Leposa Sándor ellen megindították a büntügyi eljárást. Leposa tehát rosszul csukta be az ajtót. De hát miért nem állt ott egy szakember, aki az ajtók becsukását — tekintve, hogy halálos baj lehet belőle — felülvizsgálta volna? Miért bízzák azt egy napszámos emberre, aki az ásó és kapával való mesterséget tanulta, nem pedig azt, amely a vasúti gyárban is felelősséggel jár?!

— **Villámcsapás a Jézus Szíve templomba.** A péntek éjjel romboló vihar majdnem súlyos áldozatot követelt városunkban is, székesfehérvári közönség dédelgetett kedvence, a rajongásig szeretett Jézus szíve templom nagy ünnepre készülődött. A templom ayönyörű oltárai szinte roskadoztak a sok irgatól, a Jézust imádók egész serege díszítette, szépítette a kedves — édes templomot, hogy a nagy ünnepre: Jézus Szíve ünnepe mindenki lelkét emelje gyönyörködtesse a természet kölcsönvetett pompájá. A csütörtökről péntekre való éjszaka villámokkal terhes viharának egy irtózatos csattanása épen a kedves földszített templomot választotta ki. Mar éjjel észrevették a bajt, s korán reggel siettek a reparálással. Szerencsére a kupolát villámhárítóval látták el s így a villámcsapás csak a biztosítókat olvasztotta ki s itt-ott megrongálta a vezetékeket. A templom belső falán füstszalegok jelzik a vaktó fénnyü ellenség útját. Egyébb bűz nem történt. A villangyár szerelői korán reggel nekialltak a helyrehozásnak s izgatott munka után csak párperccel az ünnepi mise előtt fényárban uszot az oltár s a buzzó lelkek hálaí ajtatos imába merülve adtak szílat az Urnak, a Ki szíve tisztelőit csak intette, de megfosztani nem akarta a lelkükhöz nőt ajtatosság vizsgálató gyakorlásától.

— **Kérélem.** A m. t. közönség szives adományaiból szorgalmas és jó magaviseletű élelaj iskolás tanulóinkat az évzáró ünneplésen jutalomkönyvekkel szöktük kitüntetni, hogy ezáltal őket még nagyobb szorgalomra, társait pedig példájuk követésére buzdítsuk. A tanév végének közeledtével most is teljes bizalommal fordulok a m. t. közönséghez azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy kegyes adományaikat ez alkalommal se vonják meg érdemes iskolás gyermekeinktől s hogy jutalmazásukra szánt filléreiket hozzá juttatni kegyeskedjenek. Szirbék József, el. isk. igazgató.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik felejtethetlen nóm, édes anyánk néhai Mészáros Györgyné temetésén megjelent, a koporsóra koszorút helyezni, vagy fájdalunk bármily módon enyhíteni szivesek voltak, ezton mond halás köszönetet — Mészáros György és családja.

— **Fiatal öngyilkos.** Gréger Lajos 14 éves borbélytanonc szüleinek fűtőház utcai lakásán szombaton reggel melbelötte magát. Elvetészelves sérüléssel a Szent György kórházba szállították. Tetének okául azt hozza fel, hogy új ruhát kért szüleitől, de azok kérését megtagadták.

— **Baleset.** Csonka János 9 éves falubattyáni fiúnak balkezeéről 3 ujját leszakított a szecskévigógép. A fiú a Szent György kórházba hozták. Szegény Csonka, most csakugyan csonka.

— **Állatogészségügy.** Szilfamaorjban megszünt a takonykór, miután Leopold Sándornak csaknem az egész loállományát kiirtották. Rázalmáson fellépet a sertésvesz. Adonyhoz tartozó Dolina pusztán egy sertésen veszteget észlelték. Megállapították, hogy az aggszentpéteri csősz kutyája veszett meg s az marta meg a sertést.

— **Alba mozgófényképszínház** június hó 15—16-án a közbenező műsor kerül színre: Lapp föld. 2. Mütschhoff doctor találmanya 3. Gyermekek téli sportja. 4. Hatszoros párbaj. 5. A toladók család. 6. A szerencse minden pillanatban jöhet. 7. Szerelem és kötelesség. Június hó 18 és 19-én csak két nap „Zigomar” 1. rész. 1200 m. dráma.

— **A késelés áldozata.** Megirtuk annak idején, hogy f. hó 8-án éjjel 2 órakor 4 suhanc utjat állta Reveland István 21 éves festsőségének s egyikük késsel melleszurta. Revelandot akkor a kórházba vitték, ahol pénteken meghalt.

Vasár- és ünnepnapokon műtermében meghatározott (fix) árakból 30 százalék engedményt nyujtok. Elsőrangú munkát és a leggondosabb kivittel biztosít Szigei főhercegi kamarai fényképész.

Délután 5 órakor meleg füstölt főtt husok Marschallnál Kossuth-utca.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5. sz. a. e. Zirci mellett templommal szemben)

Tanuló felvétetik Almássy István divatüzletében Városház-tér.

Enyveshát!

10 darab fénykép 80 fillér.
Nádor-utca 13.

Sport.

Lábujjárás. E. hó 16-án vasárnap délután két rendezvénnyel érdekes mérkőzések lesznek színhelye a 808. tó pályán. Felhívókról Teréz városi Tornai Club kombinált csapat játszik a Sz. T. C. csapatával. A vendégszám az Y. osztályú bajnokság IV. helyezette s egy mérkőzés inkább propaganda jellegű lesz, ami a szép és élvezetes játékot már előre biztosítja. Ezt megelőzőleg a Szekte mérkőzik a budapesti "Összetartás" névű csapattal. A Szkte ez évben nagyon sokat járult s ez a mérkőzés érdekes és izgalmas lefolyásúnak ígérkezik. Délután 2 órakor a DV és az Egyetértés játszanak barátságos mérkőzést. Tribünjegy: 60 fillér, állóhely: 20 fillér.

Apróhirdetések
PINKÉ István bognár és faszerszám raktára Öreg-utca 24.

Ajánja mindenféle kész bognár munkát és faszerszámokat: kovácsmunkát és ártókat. Villa, gereble, kaszányel, lapát, seprők és talicskák. **Ártók: 1000 fillér, lapát: 1000 fillér, seprő: 1000 fillér, talicska: 1000 fillér.**

Üzletvezető. A bodajki ker. főg. szövetkezet üzletvezetőt keres. Járvalómár. **Első hóban 70 kor. továbba 80 kor. és lakás fűtés, világítás, Biztosítási díjakból mentékes. Utadék 500 kor. Igazgatóság.**

Egy használt, de jó karban lévő hosszú Pfaff Rüdolf f. zongora eladó. Ára 180 kor. Tudakozódni lehet Szabó Sándor főegyzőnél, Csákvár.

20 hektó, Öreghegyi újbor hordószámra eladó. Tudakozni lehet Rákóczi-u. 23. sz. alatti.

Arany Biblia azelőtt 150 korona, most 90 korona cím a kiadóban.

A Lovasberényi-úton a Galambos-féle telek átellenében az **Akermann örökösök** tulajdonát képező három, buzaföld házhe-lyeknek eladó. Tudakozódni lehet ifj. Lits Ferencnél Öreg-utca 29. szám alatt.

Novena, vagyis kilenc napi ajátosság. Jézus szíve tisztele-tere, Ára 24 fillér. Kapható a székesegyházi sekrestyénél.

Mindes' fiu, vagy leány felvétetik Virág Sándor fényképésznél Rákóczi-u. 5.

Kétszobás modern lakás el-költözés miatt aug. 1-re kiadó. Tóbak-u. 2. — Szárnyas ajtók felújítva.

Mikes Törökországi Levelei, díszkiadás kéz alatti olcsón eladó. Cím a kiadóban.

A Hitelszövetkezet Lovóde-utca 3. sz. alatt aprított tüzi-fát ad a tagoknak házhoz szállítva 100 kgkint 2-60 K. ért.

Eladó szőlő. Öreghegy 41. sz. alatt (Gsonka-dűlő) egy 700 k. tályos szőlő szabadkézzel eladó. Tudakozódni nyílvánt lehet!

Szeder-utca 29. számú alsó ház eladó. Tudakozódni ugyan. **Öreghegyi ház eladó.** Öreghegyi úton Malom-utca 35. számú házban egy két-szobás utcai és egy kétszobás udvarlakás, esetleg is-tállók, felszer. azonnal vagy augusztus 1-ére kiadók.

Keresetnek:

Szakácsnok, főző, kezi és mindenféle leányok, bejárónők, kasztrók, pincér leányok, pincérek és borfiúk helyben és nyári szezorra.

Egy megbízható 17-18 éves leány kifutónak koszt nélkül fölvetetik.

Leszler elhelyező irodája
Székesfehérvár.

Nagy Sándor-ú. 2.
Vidéjről válaszhelyeg keretik.

Üzletmegnyitás.

Vannak szerencsém a nagyérdemű úri közönség becses tudomására adni, hogy jó hírnévnek örvendő szabó üzletemet Budapest 22. sz. alatti Szebeny utca 13. szám alatti **Kossuth-utca 13. sz. alá**

(Vörösmarty körrel szemben)

helyeztem, és az elmúlt korok nyelnek megfelelően berendezve be-osátom a mélyen tisztelt úri közön-ség rendelkezésére.

Főüdvöskésem, hogy igen, tisztelt megrendelőim, bizalmát továbbra is megnyerjem s a legkényesebb igényeket is kielégíthessem. Raktáron tartok hazai, és angol szövet kül-önlegességeket. A legújabb szabás szerinti készülnék úri öltönyök, jó-vágó és sport ruhák és minden szakmába vágó munkák, a legu-lányosabb áron és kivitelben. Meg-rendelések gyorsan pontosan esz-közöltetnek.

A nagyérdemű közönség becses partifodását kérve maradtam hiváló tiszteltetel.

Abszinger Ferenc,
arigol úri szabó.

HIRDETÉS.
A Székesfehérvári Hitelszövetkezet
folyó évi április 6-tól kezdve 20 filléres heti befizetési rendszert léptet életbe, hogy a tagoknak takarékosági hajlamát fejlessze és köl-csönének törlesztésére al-kalmas módot nyújtson.
Minden tag annyi **20 filléres** betétet válthat a mennyiek pontos befizetésére képes; ezen heti befizetések után **5% kamat jár.** Minden hóban kezdhető; az év végén leszámolás 5% kamattal együtt tőkésítették vagy tőke törlesztésre szolgál.
Bővebb fölvilágosítás ad és előjegyzést elfogad min-den szombaton d. e. 8—12 óra között Távirda-uta 6. szám alatt.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Eladni
vagy
venni-váltoja
van
az apróhirdetések közt
tegye, közze!

LEGZEBB JEMLEKÉK
HAVRANEK ANTAL
ACD SZOBRAZ. ES KÖRFAKÓ. TELEPH.
SZ. FEHÉRVAR FELSŐ VÁROS.
TERVEK. IRÓVÉNY. Telefon 125

Legdivatosabb hői szalma- és lőszorkalap-tormák, szalma-fonatok minden színben kalap-virágok.

Legdivatosabb ruhadiszek, seiyem- és gyöngyrojtok minden színben.

KEZTYÜK, VALÓDI CHEVRAUX CIPŐK NAPERNYÖK.
Legolcsóbb árak mellett kaphatók!
KOVÁCS ANTAL
úri- és női divatruháza.

Jó ruhához jó szap-pant használjunk.

Finom juhéneműjének, drága lepe-dőinek, finom csipkéinek és himzé-seinek mosásához, csakis tiszta jó szappant használjon. Győződjön meg róla, hogy igazán künő szappan használata milyen előnyös. A saját érdekében kérjük, hogy az összes szappánok közül a legjobbat, a **SCHICHT "SZARVAS" MOSÓ-SZAPPANT** vásárolja. Az Ön ház-tartásában semmi olyan rossz, hogy azt a közönséges szappannal kellene mosnia. Moson mindent **SCHICHT "SZARVAS" MOSÓ-SZAPPANNAL**, mert legnagyobb ki-adóssága folytán ez a legolcsóbb szappan.

Mossunk csakis Schicht-szappannal!

A ruha kétszer olyan sokáig fog eltartani mint azelőtt és még akkor is olyan lesz, mintha teljesen új volna. A **SCHICHT "SZARVAS" MOSÓSZAPPAN** nemcsak hogy a szennyet távolítja el, hanem konzerválja a szövetet és a színeknek új fényt és új kinézet kölcsönöz. Meg-gátolja, hogy a ruha, a mosásnál összeméjen vagy szétessek, s ez annak tulajdonítható, hogy ezen szappan hideg vízben is teljesen feloldódik, és vele könnyen mosha-tunk. Ügyeljünk a **SCHICHT** névre és a **SZARVAS** jegyre, mely minden darabon látható.

ESKA
A LEGDIVATOSABB
KERÉKPÁR!
mérsékelt áron;
elegáns könnyen-
futó, elronthatatlan.
KASTRUP és SWETLIK
kerékpárgyár Eger, Csehország.

„VÁRÁZSFUVOLA”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Várászfuvola” renkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országsszerte elismert legolcsóbb hangszer-áruházában kapható, Budapest József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

A PASSAUI
GÉPGYÁR és VASÖNTÖDE
szállítja a legjobb
BENZINMOTOROS
CSÉPLŐKÉSZLETEKET, GÖZCSÉPLŐKET
STABIL BENZIN-MOTOROKAT

Jótállás és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Nagy képes árjegyzékkel bárkinek ingyen szolgál a magyarországi vezérképviselő

TAKÁCS OSZKÁR BUDAPESTEN
VI. Nagymező-u. 49.

!! Közvetítők díjazatnak !!
Teljes téglagyári beren dezések !

ÖN NYER

ha csekély befektetéssel áldozol egy céra, melynek hasznát

MILLIÓK

élvezik. Nincs nagyobb nyereség, mint az, amelyet soha el nem veszthetünk. És ki nem állítja, hogy

MINDENKI

el nem veszthető nyereséggel olvassa Slemil Péter csodálatos históriáját. Csekély egy koronáért kapható a szerkesztőségben.

Kincset ér

a Tordi-féle Hollandi 3 királyi tea, mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést előmozdító, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmáskacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12 szeri használatra) 50 fillér. Minden gyógytárban kapható.

Varrógépjavitások

műhelyünkben gyorsan és szaksszerűen készíttetnek.

SINGER CO. varrógép-részvény-társaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádorutca, Töltény-ház

A Ferencz József tudomány egyetem bőrgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató utasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle gyógyszerzappanokat rendelik. Világhírű különlegességek:

Kolozsvári kátrány-szappan

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN

Kolozsvári chrom szappan.

BÖRKIÜTÉS-VISZKETEG ELLEN

Kolozsvári kén szappan.

Szeplő, májfolt, stb. arc-tisztítánság ellen: Kolozsvári borax szappan.

HAJHULLÁS ELLEN: Kolozsvári Patrol szappan.

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszerzappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és drogéria üzletben kaphatók. Ismertetőt készséggel küld:

Kolozsvári Heinrich József gyógyszerzappangyár r.-t. Kolozsvárt.

A Háztulajdonosok

figyelmét felhívjuk vízvezeték és csatornázási vállalatunkra s a Rákóczi és Bank-utca sarkán létesített vízvezeték és csatorna berendezési cikkek mintaraktárunk megtekintésére tisztelettel meghívni.

Elvállalunk magán- és nyilvános épületek, u. m. bérházak, gyárak, iskolák, laktanyák, szállodák, valamint udvarok, kertek stb. vízvezeték és csatornázási berendezését, ugyszintén azok javítását és jókarban tartását.

Midőn vállalatunkhoz a háztulajdonosok b. pártfogását kérjük, legyen szabad e szakban különféle városokban u. m. Kassa, Szolnok, Trencsén, Debrecen stb. eltöltött számos évi gyakorlati működésünkre hivatkozni, továbbá, hogy munkáinkhoz csakis a legjobb minőségű anyagot s e szakban teljesen képzett munkaerőket alkalmazunk, miért is munkák kiviteléért mérsékelt árak mellett a legmeszebbmenő kezességet vállalhatjuk.

Tervekkel, költségvetésekkel és egyéb felvilágosítással mindenkor rendelkezésre állunk és kívánatra házhoz megyünk.

Kiváló tisztelettel

Eperjesi Testvérek

vízvezeték és csatornázási speciálisták.

Székesfehérvári Butorkészítő Iparosok

ÁRUCSARNOK SZÖVETKEZETE

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

TELEFON 258.

KOSSUTH-UTCA 10.

Állandó nagy készletet tartunk, egyszerű és finom butorokból minden társadalmi osztály részére. Nyaratók és szállodák berendezésére legalkalmasabb a tömör keményfa butor, melyből

2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény és 1 mosdó márvány tükörrel

340 korona.

Melyből nagy mennyiség van raktáron.

Méhészek

mielőtt méhészkészítők szük-ségletüket megvennék vagy méz és viasz készletüket eladnák, forduljanak saját érdekükben ingyen árjegyzé-kért hozzánk.

Pusztaszentlőrinczi méhészet,
Budapest, Zoltán-utca II. sz.

KÜLÖNLEGESSÉGEK: Amerikai gőzhengeren sajtolt műlópék, fikciós felső, oldal és lánchajású pergetőgépek, gőzviaszolvasztók, Vulkan füstölő gépek stb.

KOMBINETT JATEK

A szalonban és gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiataalt és öregot, szegény és gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. Mindenütt kapható.

Ára 1 korona.

Gyártja: a „Cserépgyár“ R.-T., Kismányán.

Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt óhajlván fenntartani, e célra óvadék-képes és agilis képviselőket keresünk. A budapesti raktár telefonszáma 107. 89-

A Déli Vasut menetrendje május hó 1-étől.

Székesfehérvárról Budapestre indul:

Délelőtt: 5⁰⁰ szv.
 „ 6¹¹ „
 „ 7⁴⁰ „
 „ 8⁰⁸ „ csak július 1-től aug. 31-ig minden hétfőn, továbbá aug. 16-án és 21-én.
 „ 8⁵⁰ gyv.
Délután: 2³² szv.
 „ 6⁴⁶ „
 „ 8³⁵ gyv.
 „ 9¹⁹ szv. júl. 1-től aug. 31-ig.
 „ 10¹⁷ júl. 1-től 31-ig csak vasár- és ünnepeken.

Budapestről Székesfehérvárra indul:

Délelőtt: 5⁵⁰ szv. júl. 1-től aug. 31-ig csak vasár- és ünnepeken.
 „ 6³⁰ szv.
 „ 7²⁵ gyv. júl. 1-től aug. 31-ig csak vasár- és ünnepeken.
 „ 7⁴⁵ gyv.
 „ 11²⁰ szv. júl. 1-től aug. 31-ig.
Délután: 1³⁵ szv.
 „ 2³⁰ szv. júl. 1-től szept. 14-ig.
 „ 4³² júl. 1-től aug. 31-ig szombaton és ünnepeken előtt
 „ 5⁰⁰ szv.
 „ 6⁰⁸ szv.
 „ 8⁰⁰ gyv.
 „ 9¹⁵ szv.

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árnásító ezen védjeggyel ismerekthetik fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-es varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel elhatott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
 — SZÉKESFEHÉRVAR. —
 Nádor-utca Töltényi-féle ház.

„NIGRIN“ legjobb cipőkrem a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy órtási doboz! $\frac{1}{2}$ kgr **75**, $\frac{1}{4}$ kgr **140**, $\frac{1}{2}$ kgr **270** fillér.

Fernelendti világhírű fénymaz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban!

Cipőkrem különlegességek minden színben!

a kontinens leghirnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor. — Ismételésütőknek minden cikkből megfelelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben.

Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrlakkok. Vazelin. Orosz bőrkenőcs. Bőrapretura, nyeregzsappan, kályha és témtisztítószer. Szarvasbőr-festék. Lábbel tisztítószer. Cipőfűző különlegességek. Cipő és csizmasámfák. Mindenféle cipődíszítések. Kocsimosó és butortörő szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörő bőrok.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekre való lószőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári áron.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszákok. — Triestzi szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia

gópszij- és bőrkereskedésében.

Cipőtelsőrész, Kaptafagyár és árutelepei, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100. SZÉKESFEHÉRVAR SPECIÁLIS ÜZLETE. Üzletalapítás 1357-ben.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérváron.